

בס"ד ♦ שבת קודש פרשיות נשא ♦ יב' סיון תשע"ה

עלון 150 – שנת שמיטה

העלון יצא לעילוי נשמת חיילי צה"ל שנפלו על קידוש השם הי"ד

הדבר טוב - בכמות ובמידה הנכונה

בפרשה מדובר על נזיר.

נזיר צריך להביא קרבן בסוף נזירותו, ונאמר עליו: "וכיפר עליו מאשר חטא על הנפש" (ו, יא). רש"י מביא את דברי ר' אלעזר הקפר שמסביר שחטאו של הנזיר הוא שהזיר עצמו מן היין. לכאורה לא מובן מה החטא בזה, להפך זה אולי מעשה טוב?!

הרמב"ם אומר בהקדמה למסכת אבות, שכל אדם צריך להנהיג את עצמו בדרך האמצע בכל דבר. לדוגמא: אדם לא צריך להיות פזרן, ומצד שני אסור לו להיות קמצן, הוא צריך ללכת בדרך האמצע, להיות נדיב.

דברי הרמב"ם מסבירים לנו מה פירוש המילה מידה.

מידה היא כמות, כי כל דבר צריך למדוד בכמות הנכונה.

אדם שיש לו מידות טובות הוא אדם שכל תכונה שלו היא במינון הנכון. העיקרון שעומד מאחורי דברי הרמב"ם הוא, שבכל דבר יש טוב, אין דבר שהוא רע גמור, השאלה היא רק מה המידה, מהי הכמות של אותו דבר. הנזיר לא הבין את העקרון הזה. הוא ראה בין רע גמור, הוא לא שמר על דרך האמצע. ובדבר הזה חטא הנזיר, ולכן עליו להביא קרבן חטאת.

גם בחיי היום יום שלנו אנו צריכים ללכת בדרך האמצע, לעשות דברים בכמות ובמידה הנכונה, לראות את נקודת הטוב שבכל אדם, ולדעת להפיק מהעולם את הטוב, כדי שלא "נחטא על הנפש".

"אין ספק כי מצוות שמיטת כספים תלויה במצוות שמיטת קרקעות שכן העני שלא קצר השנה, אין ביכולתו לשלם את חובותיו, ונימוק זה אין כוחו יפה אלא בסוף השנה, מה שאין כבתחילתה."
(רד"צ הופמן דברים ט"ו)

למשפחת כיתה יא/3 שלוחה ברכת שבת שלום

יו"ל ע"י כיתה יא/3 ישיבת ירושלים לצעירים מחזור מ"ט כל הזכויות שמורות

שמור ונעבד

כינוי לפירות שגדלו בשדה שלא הופקר כדין, או שנעשו בהם מלאכות אסורות בשנת שמיטה. יש פוסקים, שפירות אלו אסורים באכילה מדין "שמור ונעבד", וכן הוא המנהג המקובל בירושלים. לדעה זו אסור לאכול פירות שהגיעו ממשק שאינו שומר שמיטה, אפילו אם הם ניתנו במתנה. לדעת מרן החזון איש אפשר להקל באכילת פירות אלו (אולם, ירקות האסורים באיסור ספיחין - אסורים באכילה).

שמיטה בזמן הזה

לרוב הראשונים מצוות שביעית נוהגת כיום מדרבנן, וכך פסק מרן החזון איש. אולם לשיטת הרמב"ן גם בזמן הזה שביעית נוהגת מן התורה.

תוספת שביעית

בזמן שבית המקדש היה קיים, היה אסור לבצע עבודות מסוימות בקרקע ממועדים מסוימים בשנה השישית. בזמן הזה תוספת שביעית אינה נוהגת, למעט זמן קצר לפני ר"ה כדין תוספת שבת.

שו"ת דבר השמיטה

שאלה:

במרפסת שמש בקומה עליונה יש אדניות יצוקות העומדות על רגלים ולא ישירות על הרצפה. כל אדנית מנוקזת מהצד ולא מלמטה. הנוף של הצמחים לא חורג מהמרפסת. באדניות יש עצים, ירקות וצמחי נוי. חלק מהמרפסת מכוסה בגג.

האם מותר לגזום במרפסת את הגפן בשמיטה, האם מותר לשתול בשמיטה פקעות משנה שישית?

תשובה:

א. הדיון הוא על האדניות שתחת הגג, מכיוון שאלו שאינן תחת גג אין להחשיבם אלא כעציץ שאינו נקוב שיש בו דיני שביעית.

ב. גיזום הגפן במקום שיש גג אפשר לעשותו, כדאי שיעשה שינוי במקום הגיזום.

ג. פקעות משנה ששית מותרים.

הרב יהודה הלוי עמיחי

העלון יוצא לעילוי נשמת בחורי הישיבה שנרצחו ערב ר"ח אדר ב' תשס"ח הי"ד